

Ympäri vuorokautinen perhe- kuntoutus Helsingin ensikodissa

Ensikodin ympärivuorokautisten yksiköiden ehkäisevä ja korjaava lastensuojelutyö on tarkoitettu yksilöllistä ja vahvaa tukea tarvitseville vauvaperheille. Ensikotiin tulevat perheet, joilla voi olla puutteita mm. arjen hallinnassa, vauvan ja vanhemman välisessä vuorovaikutuksessa tai vauvan hoidossa. Vanhemmilla voi olla taustallaan esimerkiksi mielenterveysongelmia, oma pitkä laitostausta tai he voivat olla hyvin nuoria vanhemmiksi tullessaan.

Ensikodissa tehdään terapeuttista lastensuojelullista perhetyötä yhteisöllisin ja yksilöllisin menetelmin. Työn tavoitteena on varmistaa lapsen iänmukainen hoiva ja huolenpito ja turvata vauvan ensimmäiset elinkuukaudet. Vauva ja vanhemmat saavat ympärivuorokautista tukea ja apua. Kuntoutus perustuu perheen yksilölliseen suunnitelmaan, joka laaditaan yhteistyössä perheen ja lähettävän tahon kanssa. Suunnitelman toteutumista arvioidaan noin kuukauden välein.

Ensikotikuntoutuksen rakenne on jaettu osa-alueisiin, jotka mukailevat vauvan ikätasonmukaista kehitystä masuvauvasta siihen kun vauva on 9-12 kuukauden ikäinen. Ensikodin turvallisen arjen elementit säilyvät läpi koko vauvaperheen kuntoutuksen.

Vanhemmuus

Vanhemmuuden osa-alueessa keskeisenä teemana ovat vanhemmuuteen valmistautuminen ja oman verkoston kartoittaminen/vahvistaminen. Odotusaikana työskentely tapahtuu mielikuvatyöskentelyn keinoin. Vanhemmuuteen valmistautuminen tarkoittaa myös vanhemman oman elämäntilanteen tarkastelua ja pohdintaa, millaisia muutoksia siinä pitäisi tapahtua vauvan vuoksi.

Odotus ja synnytys

Odotuksen aikaisella työskentelyllä on hyvin suuri merkitys vauvan tuloon valmistautumisessa ja kiintymyssuhteen luomisessa. Keskeisimmin ensikotikuntoutuksessa korostuvat synnytysohjaus ja masuvauvatyö. Ensikodin omatyöntekijä on merkittäväällä tavalla asiakkaan tukena odotuksen eri vaiheissa. Tarvittaessa omatyöntekijä on perheen mukana myös vauvan synnytyksessä.



*K*intymyssuhde



Vauva 0-2kk

Vastasyntyneen vauvan perheessä keskitytään rauhoittumaan vauvan äärelle, tutustumaan vauvaan ja luomaan vauvalle turvallinen arki. Vanhemman ja vauvan välistä vuorovaikutusta havainnoidaan hyvin arkisissa tilanteissa, kuten nukkumisessa, syöttämisessä ja siirtymätilanteissa. Vanhemmaa tuetaan vauvan viestien tunnistamiseen ja niihin vastaamiseen. Vauva on heti syntymästään valmis vuorovaikutukseen ja tarvitsee kehittyäkseen hoivaajan läsnäoloa. Ensikodin työntekijät kulkevat vanhempien rinnalla tukien heitä uudessa elämäntilanteessa. Vanhempia tuetaan rohkeasti vauvan tarvitsemaan vuorovaikutukseen. Vanhemman tehtävä on säädellä vauvan kokemuksia ja tunteita katseen, kosketuksen ja ääntelyn avulla. Vastasyntyneen vauvan kanssa pienetkin vuorovaikutustilanteet ovat ensiarvoisen tärkeitä. Ensikotikuntoutuksessa pyritään vauvaperheen turvalliseen ja rauhalliseen arkeen.

Vauva 2-6kk

Ensikotikuntoutuksessa painotus on ilon ja kiinnostuksen sekä vastavuoroisen käyttäytymisen löytymisessä vauvan ja vanhemman välille. Kuntoutuksessa tuetaan vanhempaa tunnistamaan vauvan tarpeita ja vastaamaan niihin sensitiivisesti. Vanhempaa autetaan ymmärtämään varhaisen vuorovaikutuksen eli katsekontaktin, puheen ja kosketuksen merkitystä vauvalle. Vanhemman ja vauvan kasvokkain tapahtuva vuorovaikutus lisääntyy vauvan ollessa hereillä yhä pidempiä aikoja. On tärkeää, että vanhempi kykenee luomaan sopivasti toistoa ja vaihtelua tarjoavia vuorovaikutushetkiä, joissa vauva on innostuneesti mukana.

Vauva 6-9kk

Vauva on vuorovaikutuksessa ja oppii omien tunteidensa säätelyä vanhemman kanssa. Luottamuksellinen ja turvallinen suhde vanhempaan ja saatuun hoivaan on hyvin tärkeä ja korostuu erityisesti vauvan vierastamisvaiheessa. Tässä vaiheessa myös vauvan motorisessa kehityksessä tapahtuu paljon uusia asioita, ja työntekijät ovat vanhempien apuna vauvan siirtyessä uusiin kehitysvaiheisiin.

Vauva 9-12kk

Tässä vaiheessa kuntoutusta keskeistä on perheen kanssa itsenäisen elämän suunnitteleminen ja siten kuntoutuksen suunnitelmallinen päättäminen. Vanhemman ja vauvan yhteiset kokemukset ja erossa olemisen haasteet vaikuttavat vuorovaikutukseen. Vauva tiedostaa erillisyytensä ja kiinnittyy hoivaavaan vanhempaan. Vauvassa alkaa ilmetä eroahdistusta ja hän alkaa valikoida, kenet hän hyväksyy hoivaajaksi.

www.helsinginensikoti.fi